

NARODNI DNEVNIK

Izbeja vsak dan opolnoma, izvzemki modelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 23.

ODRAVNISTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

TELEFON STEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži oznaka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 12.853.

Dohodnina bo odpravljena, davčne stopnje pa zvišane.

Beograd, 20. dec. Sinoči je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je sklepalo o zahtevi davčnega odbora, da se iz načrta zakona o izenačenju davkov črta dohodnina. Pri prvem delu seje sta bila navzoča predsednik davčnega odbora, dr. Slavko Šečerov in podpredsednik Kujundžić ter zastopnik finančnega ministrstva Letica. Oni so poročali o stališču davčnega odbora, da se odpravi davek na dohodke. Za ta ukrep so se namreč odločili tudi vladni krogi. Letica je obširno pojasnjeval tehnične težave, ki bodo nastale, če bo treba zaradi črtanja tega davka predelati ves zakonski načrt. — Šečerov, Kujundžić in Letica so nato odšli s seje in so ministri sami nadaljevali razpravo o tem vprašanju. Seja je trajala do 10. zvečer.

Ko so ministri odhajali, so izjavljali, da se je na seji govorilo izključno le o davčnem zakonu. Največ so razpravljali o tem, ali naj se iz današnjega zakonskega načrta izbriše nameravani davek na skupne dohodke. Zastopnik finančnega ministra dr. Spaho je izjavil novinarjem, da je ministrski svet glede na razpoloženje v vladnih krogih sklenil, da se z novim zakonom o neposrednih davkih dohodnina ne uvede.

Ker pa se ta davek črta, bo treba izvesti nekatere spremembe v sedanjih redakcijah zakona, kjer se obravnavajo druge davčne oblike. Posebno bo treba zvišati pri raznih davkih davčne stopnje, da se nadomesti efekt, ki se je pričakoval od dohodnine. Vse te spremembe pa se bodo izvršile tako, da se zakonski načrt ne bo umaknil iz odbora, temveč se bodo samo seje odbora za nekaj dni odgodile, dokler vlada ne izdela nove redakcije nekaterih členov davčnega zakona.

Novinarji so vprašali dr. Spaho, ali bo ukinjena dohodnina v krajih, kjer se zdaj plačuje, še pred uveljavljenjem

skupnega davčnega zakona, na kar je dr. Spaho odgovoril, da je to vprašanje bilo že v skupščini razčističeno. Dohodnina se ne more ukiniti prej, dokler ne stopi v veljavo novi davčni zakon. Dotlej pa bodo morali plačevati dohodnino vsi kraji, ki jo že sedaj plačujejo.

Beograd, 20. dec. Politični krogi so sklep vlade, da se iz zakonskega načrta o neposrednih davkih izloči davek na dohodke, sprejeli kot rešitev, ki se ji ni dalo izogniti. Po razpoloženju opozicije je moralo priti do tega, da se dohodnina ukine. Vladna odločitev o ukinjenju te davčne oblike pa je kljub temu modificirana na ta način, da se bo v prečanskih krajih dohodnina pobirala še naprej, dokler ne stopi v veljavo novi zakon o neposrednih davkih. Od dohodnine je bilo v preteklem proračunu 130 milijonov dinarjev državnih dohodkov, po novem zakonu pa naj bi se iz dohodnine nabralo 196 milijonov dinarjev. — Opozicijski krogi se s to vladno odločitvijo ne kažejo zadovoljni in zahtevajo, da se na vsak način odpravljene ljudstva čim bolj ublaži, davčna bremena se morajo olajšati, ker jih ljudstvo komaj še prenaša. Vprašanje dohodnine pa sploh ni bilo priljubljeno, ker se s tem načinom davka delajo lahko velike zlorabe.

Vlada je ta davek črtala iz davčnega zakona najbrž tudi zato, da izbiže opoziciji iz rok močno orožje. Opozicija pa še zdaleka ni zadovoljna s tem, da se je dohodnina črtala samo iz načrta zakona, ker smatra, da se mora ta davek v prečanskih krajih takoj ukiniti. Razen tega povdarja opozicija, da bo v prečanskih krajih absolutno treba znižati davčne stopnje v vseh davčnih oblikah. Ravnovesje v proračunu pa naj se doseže tako, da se zvišajo davčne stopnje v Srbiji, ko se ve, da v Srbiji plačajo mnogo manj davka, kakor v drugih krajih.

Mraz vedno večji.

Paris, 20. dec. V vsej Franciji je zavladal hud mraz. V nekaterih krajih je padla temperatura na -17° . V Strassburgu je kazal toplomer -15° , v Vogezih pa -20° . Tudi na jugu je hud mraz. Tam so znašale temperature tudi -11° . Na francoski rivieri je zapadel visok sneg. Po vesteh iz Londona je tam padla temperatura na -21° . Kakor javljajo iz Rima, je Vezuv v snegu.

London, 20. dec. V vsej Angliji vlada huda zima. Na ulicah stojijo cele množice avtomobilov, ki so jim počili hladilniki in ki zato niso mogli naprej. V zapadnem delu Londona je počila vodovodna cev. Voda se je razlila po vsej ulici in jo spremenila v veliko drsališče, čez katerega ni mogoče priti.

Budimpešta, 20. dec. V vsej Madjarski je nastopila ostra zima. Temperatura znaša povprečno -17° . Silni zameti otežujejo promet, ki ga je samo na glavnih progah še mogoče vzdrževati.

Dunaj, 20. dec. Tu je včeraj ves dan bil hud mraz. Temperatura je znašala -15° . Ptice priletavajo k ljudem in jedo iz rok.

Sarajevo, 20. dec. Že dva dni prihajajo vsi vlaki z zamudami. Skoro iz vseh krajev prihajajo vesti o silnem snegu, ki je zapal.

Split, 20. dec. Slabo vreme v Dalmaciji traje še naprej. Parniki prihajajo z zamudami. Parnik iz Benetk je n. pr. imel 22 ur zamude.

Skoplje, 20. dec. V vsej Južni Srbiji pada gost sneg. Zavlada je tudi hud mraz. Na ozkotirnih železnicah je promet onemogočen. Dosedaj še niso mogli začeti z delom za čiščenje prog. S skopljanske postaje niso pustili včeraj v nobeni smeri nobenega vlaka.

Cetinje, 20. dec. V vsej Črni gori zadnje dneve silno sneži. Sinoči je sneg dosegel 1 meter. Nevarnost je, da bo ustavljen ves promet in to tem prej, ker sneg še vedno gre.

ČLOVESKE ŽRTVE.

Subotica, 20. dec. V vsej Vojvodini vlada huda zima. V okolici Bečkerek sta dve osebi zmrznili. Tudi v okolici Novoga Sada in Subotice je bilo nekaj podobnih slučajev.

slovesnost za pokojnega carja Nikolaja II., mučenika, in za vse ostale člane Romanovske rodbine. Cerkev je bila nabito polna in mnogo ljudi je stalo celo zunaj, čeprav je šel sneg.

FRANCOSKA ODLIKOVALA PRINCA ARZENA.

Paris, 20. dec. Francoska vlada je podelila knezu Arzenu Karadjordjeviću vojno svetinjo.

Francoski listi o sestanku Male antante.

Paris, 20. dec. Francoski listi se obširno bavijo z vprašanjem sestanka Male antante, ki naj se vrši konec meseca januarja v Bukarešti. Ugotavljajo, da je ta sestanek zelo važen glede na vprašanje Rumunije po Bratianovi smrti in še bolj glede na stališče Poljske napram Mali antanti. Poljska bi namreč tudi rada pristopila k tej zvezi. Na konferenci bo imela Poljska svojega opazovalca, kar

pomeni neslužbeni pristop Poljske k Mali antanti. Od Rumunije je pričakovati sigurno lojalnega in prijateljskega stališča napram zaveznicima Jugoslaviji in Poljski. Na konferenci se bo razpravljalo tudi o stališču napram Madjarski glede na akcijo lorda Rothermera. Važna točka razprave bo končno osnovanje podonavske gospodarske federacije, ki jo že sedaj podpirata Francija in Nemčija.

ZARADI SOKOLSKÉ FOTOGRAFIJE — LETO DNI JEČE.

Zader, 20. dec. V Zadru so italijanske oblasti izvršile hišno preiskavo v hiši našega rojaka Sime Večerala. Pri preiskavi so našli sliko nekega Sokola. Zaradi tega je bil Večeralo, mož, ki ima že 50 let, obsojen na leto dni ječe. Večeralo je bil deportiran na Sardinijo, kjer bo odsedel svojo kazen.

KUMANUDI ODPOTUJE V ZAGREB, DA PREGLEDA UNIVERZO.

Beograd, 20. dec. Kakor trde v vladnih krogih, odpotuje danes zvečer prosvetni minister dr. Kumanudi v Zagreb, kjer bo ostal dva ali tri dni in pregledal vse prosvetne ustanove, zlasti pa zagrebško univerzo in druge visoke šole.

Plenarna seja Zbornice za TOI.

V ponedeljek ob pol 10. uri dopoldne se je vršila javna redna seja Zbornice za TOI. Navzočih je bilo 45 članov zbornice za TOI.

Predsednik Ivan Jelačin ml. je predložil zapisnik ustanovne seje z dne 25. novembra 1927, katerega so člani soglasno vzeli na znanje. Javil je, da je ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo potrdilo zadnjič izvoljeno predsedstvo zbornice.

Kate je podal obširno poročilo o delovanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo in o njenih prizadevanjih za izboljšanje gospodarskega položaja v letošnjem poslovnem letu.

V zadnji dobi je bilo zaznati občutno gospodarsko depresijo, v kateri se je morala naša produkcija in trgovina prilagoditi v cenah prerasli vrednosti dinarja in poostrenim konkurenčnim prilikam. Skoraj nespremenjena pa so ostala davčna bremena, železniška vozarstva ter delavske mezde. En del socialnih dajatev pa se je celo povečal. Velik padec cen agrarnih produktov je povzročil splošno mrtvilo in zastoj v trgovini, ker je moč konzumentov do skrajnosti oslabela.

Ta dejstva vsiljujejo potrebo preorientacije naše gospodarske politike v vidu izdatnejše zaščite in pospeševanja domače produkcije in dela in jačanje kupne moči domačega konzumenta ter pridobivanja novih tržišč za naš eksport. Industrija se je morala boriti z velikimi žrtvami proti inozemski konkurenci. Slovenska industrija pa je pri tem občutila tudi veliko pomanjkanje novih trgovskih pogodb z bližnjimi balkanskimi državami z Rumunijo, Belgijo, kakor tudi ratifikacijo trgovinske pogodbe z Grčijo, ki je bila nedavno sklenjena.

Letošnja poslovna konjunktura domače industrije je bila za mnoge stroke nepovoljna, ker je naša produkcija vsled previsoke davčne obremenitve podletela, posebno delniških družb in vsled fiskalnih carin na surovine razmeroma zelo draga. Delovanje Zbornice je bilo zato osredotočeno na to da se ta bremena zmanjšajo.

Eksportna industrija in trgovina beležita vsled nadprodukcije znaten padec naših glavnih izvoznih produktov na svetovnih tržiščih. Nato je podal predsednik Zbornice pregled o stanju slovenske industrije ter o vseh industrijskih panogah.

Stanje trgovinskih pogodb z inozemstvom je jako pomanjkljivo. Vršila so se sicer že pogajanja s Švico, ki je jako važna z ozirom na izvoz našega železa, drv, gradbenega lesa, aluminijevih polfabrikatov, elektrodov, svinca in lesnih izdelkov ali se niso dokončala. Uspešno pa so bila zaključena pogajanja z Nemčijo. V Atenah se še vedila pogajanja za trgovinsko pogodbo z Grčijo. Zbornica je poslala posebne svoje predloge, ker je velikega pomena rastoča grška kolonizacijska delavnost. Važna pa je tudi sklenjena pogodba z Belgijo in Anglijo.

Na željo avstrijske vlade so se pričela pogajanja za izpremembo in dopolnitev lani ratificirane kratkodobne avstrijske pogodbe, ki je z ozirom na naše živahne gospodarske stike z Avstrijo za zbornični okoliš posebne važnosti. Uredile pa se še bodo pogodbe s Turčijo in Španijo.

Za bodoči razvoj našega gospodarstva je izrednega pomena zveza Slovenije z morjem, ki naj gre iz Kočevja in Vrbovskega na Srpske Moravice.

S 1. oktobrom je stopila v veljavo direktna blagovna tarifa z Italijo, ki igra za našo izvozno trgovino prav važno vlogo. S tem je stvorjen prvi korak v politiki zveznih tarif.

ki je bil spričo stalnega nazadovanja našega izvoza že nujno potreben.

V finančnem oziru beležimo v letu 1927 celo vrsto važnih dogodkov. Najvažnejša pridobitev za razvoj našega denarstva je, da je finančni minister letos spomladi odobril ljubljanski borzi koncesijo za trgovanje z valutami in devizami. S 25. julijem je borza tudi etvirila devizni in valutni promet. Poslovanje denarne, kakor tudi blagovne borze se izdatno razvija in daje čim dalje bolj zadovoljive rezultate.

S 15. oktobrom pa je bila po zborničnem posredovanju osnovana podružnica Državne hipotekarne banke v Ljubljani, v katero se imajo po zakonu o hipotekarni banki stekati vsi javni fondii in aktivirano njeno delovanje.

Zakon o valorizaciji bilančnih vrednosti se je dosedaj poslužilo 14 delniških družb, pri katerih je bila predlagana valorizacija bilančnih vrednosti od 95 na 976 milijonov dinarjev. Zbornica je v zmislu določb zakona obravnavala vlošne prošnje in se udeležila tudi komisijskih ocen podjetij. Od združnih podjetij vlošene predloge za valorizacijo se obravnavale pristojne združne zveze.

Zbornica je tudi letos stavila finančnemu ministru celo vrsto predlogov glede omiljenja davčnih bremen in taks v finančnem zakonu. Finančni zakon za leto 1926-27 je princel davkoplačevalec dobrodošlo olajšavo glede odplačevanja davčnih zaostankov iz preteklih let v štirih letnih obrokih, nadalje razširjenje davčne pristojnosti pri novih hišah tudi na doklade, znižanje emisijskih, prenosnih in administrativnih taks, dalje je omogočil plačevanje davkov z 20%nimi boni do skupnega zneska 1000 kron in končno maksimiranje avtonomnih doklad.

Finančna delegacija je, upoštevajoč splošne želje gospodarskih krogov, obnovila plačilne naloge, da omogoči davkoplačevalec potreben pregled davčin. Priloge glede trdote davčne prakse so se nekoliko prenehale, deloma vsled znižanja dohodnine, ki je bila oprečena invalidskega davka in vojaške komorske doklade, delno pa tudi zato, ker se je porazdelilo izterjevanje davčnih zaostankov na štiri leta. Stavilo eksekucij pa kljub temu ni padlo.

Davčna obremenitev Slovenije pa je zelo, zelo velika. Procentualno participira Slovenija na celokupnem plačilu davkov s 15,5%, pri davku na poslovni promet s 24,5%, pri davku na ročno delo s 29% in pri neposrednih davkih in pribitkih s 13,9%.

Med važnejšimi finančnimi akcijami je važna akcija Zbornice za odpravo davka na poslovni promet. Važni pa so tudi predlogi glede izprememb načrta zakona o neposrednih davkih in predlog glede zakona o neposrednih davkih, ki predvideva odpravo invalidskega davka in vojaško-komorske doklade, zlasti pa vračunava te dve dajatvi v davčno merilo. Davčno merilo pa je za razmere v Sloveniji jako ostro.

Po aktiviranju oblastnih samouprav in uveljavitvi oblastnih financ smatra Zbornica, da je treba dati oblastnim samoupravam iz državnega proračuna odgovarjajoče vsote, bivših delniških doklad, ki so bile po prevratu inkamerirane, odnosno, da se preodkaze samoupravnim financam realne davke in s tem ustvari stalno finančno podlago za njih delovanje. Uvajanje novih davkov in taks, katerih načrti se v zadnjem času ponavljajo, bi škodovalo našo produkcijo in naš razvoj.

V socialno političnih zadevah je tudi treba energične preorientacije. Predvsem je na

VUKIČEVIĆ ZOPET V AVDIENCI.

Beograd, 20. dec. Včeraj popoldne ob pol 5. je bil predsednik vlade Vukičević sprejet od kralja v avdienci. Avdienca je trajala do pol 6. Te pogoste dolge avdience g. Vukičevića so v vseh političnih krogih zbudile pozornost.

CARSKA SLAVNOST V BEOGRADU.

Beograd, 20. dec. Včeraj so priredili v ruski cerkvi v Beogradu spominsko

Dnevne vesti

USODA VDOVE PATRIOTA.

Te dni se vrši v Bitolju proces proti morilec novinarja in urednika »Južne Zvezde« Spasoja Hadži-Popovića. Vsi obtoženi morilci so prišli v lepih oblekah in vsak ima svojega advokata, ki so gg. Protić, Sotirović, Divac in Jakovljević.

Vdova umorjenega novinarja in zaslužnega narodnega delavca pa ni prišla k razpravi, temveč je poslala sodišču to-le pismo:

»Sodišču prve stopnje.
Všed materielnih neprivlačnosti mi je nemogoče zadržati se razpravi proti morilec mojega moža Spasoja Hadži-Popovića. Iz istih razlogov mi je tudi nemogoče imenovati svoje zastopnika. Gospodje advokati iz Bitolja se niso niti najmanjše branili zagovarjati morilce mojega moža, dočim so vsi z raznimi izgovori odklonili, da bi bili moji zastopniki.

To moje pismo sodišču naj se smatra kot protest proti brezbrzičnosti do rodbin onih, ki so za našo pravično nacionalno stvar dali svoje življenje.

Decembra, 1927. leta.

Magdalena Spasoja Hadži-Popovića.

Ko je bil ubit Hadži-Popović, tedaj niso mogli srbski listi prebrati njegovega patriotizma in njegovih nacionalnih zaslug. In niso mogli dovolj obsoditi one zločince, ki so končali življenje tega idealnega borca. In priredili so pokop. Hadži-Popoviću naravnost grandiozen pogreb.

Ker kaže pismo njegove vdove, je s pogrebom bila tudi pokopana vsaka skrb za njegovo rodbino. In tako je prišlo do tega, da imajo ob belgarških četah najeti morilci svoje zagovornike, vdova rodoljuba pa je ostala brez zastopnika.

Gorje revnim vdovam nacionalnih borcev, ki si niso znali in hoteli nabrati pravočasno denarja. Tudi žrtve življenja ne obvaruje njih rodbine pred pomanjkanjem!

»Prejeto društvo jugoslovenskih dermatologov. V soboto je bil odprt v Beogradu kongres dermatologov in venerologov iz vse države. Pri tej priliki je bilo ustanovljeno Jugoslovensko dermatološko društvo. Kongresu so prisostvovali pukovnik Dragutinović, kot zastopnik kralja, prosvetni minister Kumanudi, pomočnik ministra za narodno zdravje Milan Vukičević, kot zastopnik ministra, rektor beogradske univerze in veliko število uglednih zdravnikov. Izmed slovenskih zdravnikov se udeležujeta kongresa dr. Demšar iz Ljubljane in dr. Robič iz Maribora.

Dermatološko-venerološki kongres. V nedeljo se je nadaljeval dermatološko-venerološki kongres. Splošno pozornost je zbudilo predavanje dr. Bogolje. Predavala sta dalje primarij dr. Robič iz Maribora in profesor Gjorgjević iz Beograda. Ta si je prizadeval plasirati svojo metodo ojačenega izživljanja reakcije na bolnikih z antiluetičnimi sredstvi. Večina govornikov pa je ugovarjala temu načinu zdravljenja, češ, da prevelike doze živega srebra in salvarsana škodljivo delujejo na organizem in ga slabe. Sinoči ob 9. so imeli udeleženci kongresa svečan banket.

VI. redna glavna skupščina Jugoslovenskega plivaškega saveza. Včeraj dopoldne ob 1. se je začela 6. redna glavna skupščina Jugoslovenskega plivaškega saveza. Zastopanih je bilo od 41 klubov 32. Na skupščini so bili razen delegatov klubov tudi zastopniki notranjega ministrstva, prosvetnega ministrstva, orožništva, Rdečega križa, Jadranske straže in Narodne odbrane. S skupščine so poslali brzojavne pozdrave kralju in kraljici, vojnemu ministru, Rdečemu križu, Olimpijskemu odboru, češki in poljski plivaški zvezi. Ko so bila prečitana poročila, je bil izvoljen častni odbor, v katerega so bili izvoljeni: predsednik vlade Vukičević, bivši predsednik vlade Nikola Uzunović, vojni minister Stevan Hadžić, predsednik skupščine dr. Ninko Perić, minister dr. Kumanudi, Marko Trifković, A. Jovanović, K. Dimitrijević, maršal dvora Šeba, čehoslovski poslanik, Oksenski, poljski poslanik, dr. Marinković, admiral Prica in Wickenhuaser, Biankini in še mnogi drugi. Izvoljen je bil tudi upravni odbor s predsednikom polkovnikom Djukićem.

Napredovanje rezervnih oficirjev. Kralj je podpisal ukaz o napredovanju večjega števila nižjih rezervnih oficirjev za poručnike, odnosno za kapetane I. in II. kl. ter narednikov-dijakov za podporučnike.

Upokojitve v gozdarski službi. Upokojeni so: podšumarja šumske uprave v Bohinjski Bistrici Vinko Avzer in Vinko Maršal ter podšumarja šumske uprave v Kostanjevici Franc Gerlevec in Miroslav Hanzlovski.

In še sprememba v obsegu primorskih občin. Iz Primorja poročajo: Sedaj so prišle na vrsto območja goriške pokrajine. S kr. ukazom sta se združili občini Šmarino in Števerjan v Brdih v eno samo občino pod imenom San Martino - Quisca. Z istim ukazom sta bili tudi združeni občini Sovodnje in Miren v eno samo občino pod imenom Miren.

Nove zračne proge v Franciji. »Matine« poročajo, da je izdelalo ravnateljstvo francoskih pošt in brzojava načrt za čim najhitrejšo pošto, zračno službo. Vzpostavljeno bo 12 zračnih prog, avijoni bodo letali podnevi in ponoči v smeri proti območjem mestom.

Proslava stoletnice Victor Hugo-vega rojstva. V soboto se je vršila v Parizu proslava stoletnice rojstva Viktorja Hugo-a. Na proslavi so govorili med drugim prosvetnim minister Herriot, Blasco Ibanez in Henrik Mann. Herriot je imel političen govor, Mann je govoril o zbliznjanje Nemčije in Francije, Blasco Ibanez pa je imel zgolj literarno predavanje.

Zanimiv proces med madjarsko vlado in bistrimi vojnimi ujetniki. Iz Budimpešte poročajo: Skupina bivših vojnih ujetnikov

vodi že več let proces zoper madjarsko vlado. 450 bivših avstro-ogrskih vojakov, ki so se nahajali ob prevratu v ruskem ujetništvu se je dalo ukrcati na inicijativo zastopnika mednarodnega Rdečega križa, ki jim je obvezno obljubil, da jim bosta povrnila stroške prevoza avstrijske in madjarske vlade, na japonski parnik »Shunko Maru«. Avstrijska vlada je svojim ljudem stroške res povrnila, dočim je pustila madjarska svoje na cedilu. Prizadeti muže, 2.0 po številu, so vložili radi tega zoper vlado tožbo. Ko je sedaj vlada uvidela, da stoji zadeva zanjo slabo, se je s težitvijo poravnala ter jim izplačala nemudoma 60 odstotkov stroškov prevoza.

Boječi porotniki. V Kremsu se je pričetil te dni nenavaden slučaj, da so porotniki, da bi se odtegnili moralni odgovornosti za krivdorek, pobegnili iz porotne dvorane. Na zatožni klopi je sedel namreč kmetijski fant Alojz Ricl, obdolžen, da je zadavil svojo ljubico. Proces je trajal že tri dni. Dokazno postopanje je bilo tako komplicirano, da se porotniki niso mogli odločiti niti za »da« niti za »ne«. Predsednik porotnega sodišča je dal porotniki poloviti po orožnikih ter jih privedel nazaj v porotno dvorano. Končno so porotniki vprašanje umora zanikali ter potrdili vprašanje uboja, nakar je bil Ricl obsojen na 2 leti ječe.

Velike ovire v železniškem prometu. Prometni ministerstvo je prejelo poročilo da povzročajo veliki snežni zameti po večini železniških prog velike ovire prometu. Vlaki imajo velike zamude.

Dve žrtvi lahkomiselnosti. 15 letna Tilka Brusova in 27 letna Ivanka Nagodetova sta šli iz Hoteleršice obiskat svoje sorodnike v oddaljeno vas. Medtem je jelo močno snežiti. Kljub temu, da so jima sorodniki odsvetovali, da bi se vrnili v snežnem metežu domov, sta odšli. Izprva sta hlabro gazili, sneg, ki jima je segal ponekod do pasu, končno pa sta zgrešili pot ter zašli in v bližini italijanske meje v snegu onemogli. Čez dalje časa so ju našli finančni stražniki ter ju rešili gotove smrti. Predvčeršnjim so ju pripeljali v splošno bolnico v Ljubljani. Nagodetovi bodo morali najbrže amputirati nogo.

Požar v komandi žandarmerije. V komandi žandarmerije v Splitu je izbruhnil te dni požar. Na pomoč poklicani gasilci so egejn kmalu ugasili. Škoda ni velika. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

Umor v Nizzi. Umor 80 letne vdove Portois, ki je ubila, kot znano, v prepiru svojo služkinjo, vzbuja v Nizzi veliko zanimanje. Gospa Portois, vdova dunajskega trgovca s pohištvom, je stanovala v eni najlepših in največjih vil v Nizzi. Vilo obdaja 22.000 m² obsegajoč krasen park. V luksurioznem dvonadstropnem poslopju sta živeli gospa Portois in njena služkinja sami. Iz hiše sta šli le redkokdaj. Gospa Portois je sprva tajila ter trdila, da sta udrla v vilo dva maskirana roparja ter ubila služkinjo. Ob priliki hišne preiskave pa so našli obleko gospe Portois, na kateri sta se nahajala dva izprana krvava madeža. Po sedem ur trajajočem zaslišanju je starka dejanje priznala. Kesanja ne kaže. Zanima se samo za svoje mačke in za svoji dve papigi. Večkratna milijonarka, ki je bila tolikšna skopulja, da si pogosto ni privoščila niti poštene hrane, je očitno abnormalna.

Brivni aparat 48.—, 18.—, 15.—
Brivna garnitura 180.—
Maniklr garnitura 170.—, 120.—, 65.—

Britve,
Gillette
noži, žepni
noži, škarje.

Jamči se, da se prodaja blago samo naj-
glatje kakovosti.

Veletrgovina
R. Stermecki, Celje
Nakupi primerno se povrne vožnja.

Stiri leta po nedolžnem v ječi. Iz Wiener-Neustadta poročajo: Leta 1920 je bil v Aspangu kmet Josef Deger umorjen in oropan. Kot storilec se je sam prijavil pomožni delavec Josef Hupf. Leta 1921 ga je obsodilo porotno sodišče v Wiener-Neustadtu radi roparskega umora na 12 let težke ječe. Že takrat se je govorilo, da se je Hupf obdolžil po krivici, ker si v svoji bolni domišljiji samo domišlja, da je izvršil zločin. Leta 1925 je predlagal njegov zagovornik obnovo postopanja. Predlog je bil zavrnjen. Seže, ko so opozorili na zadevo justičnega ministra, je prišlo do revizije kazenskega postopanja. Psihiatrična preiskava je ugotovila, da je bil Hupf v času, ko se je prijavil kot avtor roparskega umora, nedvomno duševno bolan, nakar je bil opreščen in po štirih letih izpuščen iz ječe. Oddal so ga v umobolnico. Ko so ga te dni ozdravljenega odpustili, je vložil zoper državo odškodninsko tožbo; kakšen bo uspeh, se še ne ve.

Velikanski požar v Litvi. Kot poročajo iz Kowna, besni v litovskem mestecu Oliku že par dni ogromen požar, ki je upepelil že več sto hiš. Požar, ki je sedaj lokaliziran, je zahteval tudi že več slovenskih žrtve.

Trije otroci zgoreli. V starem delu mesta Weimar je izbruhnil te dni požar. V eni od hiš so zgoreli trije otroci v starosti od

poldruga do sedmih let. Starši otrok so bili v kritičnem času od doma odsotni. Ko je mati zvedela, kaj se je zgodilo, je od žalosti zblaznela.

Potres v Nemčiji. Potresni zavod v Stuttgartu je zabeležil v soboto precej močan potres. Epicenter se nahaja v razdalji 58 km.

Potomci sultana v bedi. Aleppski guverner in alepske lokalne oblasti zbirajo za vnuke nekdanjega turškega sultana Abdul Azisa, ki žive v taki bedi, da dobesedno stradajo, darove. Abdul Azis je bil turški sultan od leta 1830 do leta 1876. Ko je bil leta 1924 takratni turški sultan pregan, so morali zapustiti Turčijo tudi vsi člani dinastije Osman.

Razstava o priliki IX. Olimpijade v Amsterdamu. Častni Generalni konzulat kraljevine SHS v Rotterdamu je obvestil ministrstvo inostranih del, da je bil opozorjen od holandskega odbora za prireditve izložb, da so nekateri nepoklicani elementi povabili trgovske in industrijske kroge potom prospektov in cirkularjev, da bi sodelovali na raznih razstavah o priliki IX. Olimpijade v Amsterdamu. Odbor opozarja vse interese, da takim vabilom ne nasledijo, ker dobiva že sedaj pritožbe iz vseh strani iz inozemstva, ki zelo škodujejo ugledu Holandije.

Oblastni urad za posredovanje dela privatnim nameščencem v Ljubljani. Gledališka ulica štev. 8, ima v evidenci sledeče službe iskajoče moči: 16 trgovskih pomočnikov in prodajalk raznih strok, 6 blagajničark, 3 izločbene aranžirje, 6 trgovskih pomočnikov, 9 knjigovodij bilancistov in pomožnih, 14 korespondentov v raznih jezikih, 5 trgovskih poslovodij raznih strok, 10 pisarniških uradnikov, 3 obratovodje za kemična podjetja, 5 rudarskih tehničnih uradnikov, 2 pomožna carinska posrednika, 4 praktikante za urade, 12 kontoristov, 11 skladiščnikov, 6 stenografij v raznih jezikih, 2 rudarska geometra, 2 drogista, 3 tehnične risarje, 2 elektrotehnična uradnika, 1 brodograditelj, 3 šumarke uradnike, 3 laborante za proizvodnjo spirita, 1 solicatorio, 1 kmetijskega ekonoma. Složbo dobe 1 inkasnat, 1 kontoristinja s perfektnim znanjem srbohrvaščine in nemščine. Vsa p. n. podjetja se naprošajo, da se v slučaju potrebe izvežbanih delovnih sil iz vrst privatnega nameščenstva obračajo na gornji urad. Urad posreduje za obe strani, za delodajalce kot delojemalce popolnoma brezplačno.

Mladi kemik. Spisal profesor Maks Prezelj. Cena za vezan izvod Din 42. Knjiga je namenjena v prvi vrsti dijakom na srednjih, mešanskih in strokovnih šolah. Služila pa bo vsakemu v praktičnem življenju, ker so opisi posameznih poskusov kratki in lahko umiljivi. Kemija je veda, ki tvori podlago za umevanje vseh gospodarskih ved in služi praviako poljedelcu, obrtniku, kakor drugim stanovom. Za božič ni lepšega darila ko ta knjiga v elegantni vezavi. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni.

Božično darilo za naše gospodinjice, žene in dekleta je »Slovenska kuharica« S. M. Felicite Kalinšek, ki je izšla že v sedmi izdaji. To je krasno opremljena in po vsebini najbogatejša slovenska knjiga, velja v elegantni vezavi Din 160.—

Vsak se veseli božičnih praznikov, da pa bomo tudi mi slepi deležni tega veselja, prosimo p. n. javnost, da se nas v dneh pred Božičem spomni s kakim darom. Milodare sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Ljubljana.

Hud mrz. V soboto je kazal termometer v Ljubljani maksimalno — 9 stopinj, v nedeljo — 12, včeraj jutraj pa celo — 15 stopinj C.

Posipajte hodnike! Tekom včerajšnjega in predvčeršnjega dne se je pripetilo v Ljubljani vsled malomarnosti nekaterih hišnikov, ki ne posipajo oledenelih hodnikov več slučajev, da so ljudje spodrsnili in padli ter se pobili ali si pa izpahnili nogo ali roko. Hišniki, ki nočejo imeti neprilike, naj torej pazijo!

Errata corrige! V včerajšnji notici o esperantski prireditvi nam je napravil tiskarski škrt malo pomoto: Mesto: »Za njim je deklamiral komaj dveletni Joko Fabine v esperanščini«, čitaj: »Za njim je deklamiral komaj devetletni Ivo Fabine v esperanščini. Zel je veliko pohvalo.« To popravljamo, ker je mladi Ivo zelo marljiv in talentiran deček ki je dosegel v kratkem času za njegovo starost naravnost briljantne uspehe.

Od torka 20. do sobote 24. decembra prost vstop na umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu. Posegajte po umetninah za božična darila.

Perski zbor Glasbene Matice ima v torek, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Glasbene Matice skupno vajo celotnega zbora. Polnoštevna vdeležba obvezna! — Odbor. — Skušnja Orkestralnega društva pa se vrši isti dan. Ob 8. zv. v sobi št. 17, Gosposka ulica.

Pravljice za deco priredi K. T. D. »Atena« v sredo 21. t. m. ob 5. uri popoldne v beli dvorani Unoina, vhod Franciškanska ul. 2. Božične povesti in pravljice bo pripovedovala gospa Juvanova, članica naše drame in gospe F. Čadež pela času primerne pesmi. Za udeležence je preskrbljeno dovolj prostora.

Mestno drsališče v Tivoliju bode z današnjim dnem, t. j. 20. decembra 1927 odprto. Cene vstopnic so neizpremenjene.

Smrti nesreča pri delu. 23-letni Primorec Edvard Colja je bil zaposlen pri gradnji ene od novih mestnih stanovanjskih hiš za artiljerijsko vojašnico. Vsled velikega mraza so se napravile na stavbi velike ledene sveče. Delovodja je naročil Colja, da naj sveče oklesti. Fant je jel sveče klestiti z dolgo železno palico. Ker je mahal precej neprevidno, je prišla palica v stik z električno žico, napeljana pod streho, vsled česar je električni tok mladeniča v trenutku ubil.

Dva gospoda z Viča sta bila včeraj zvečer pri Dalmatincu v Gosposki ulici ne-

koliko preveč vesela. Eden od njih se bo moral najbrže zagovarjati pred sodiščem. Za državne uslužbence se take stvari pravzaprav ne spodobijo, čeprav smo v demokratiški državi.

1. letčeva smola. Berač Ježe Trebušak je pil v neki gostilni na Celovski cesti kozarec vina. Ko je plačeval, mu je padel izpod suknjiča nov nemizni rrt. Pekličani stražnik Trebušaku, ki je že star znanec policije in ki se je izgovarjal, da je prt kupil, ni hotel verjeti ter ga je odvedel v luknjo.

Med prvovrsten, garantirano naraven domačih čebelarjev se dobi pri »Čebelaršem draštvu«. Semeniška ulica poleg stolne cerkve nad Jugoslovansko knjigarno.

Maribor.

m— Predavanje o slovenski Akademiji znanosti in umetnosti in Narodni galeriji. Naše kulturne razmere so rodile potrebo po centralnih zavodih za slovensko znanost in umetnost. Po temeljitih pripravah so naša znanstvena društva izdelala zakonski načrt Akademije znanosti, ki naj izdaja raziskavanja naših pomembnih učenjakov, Narodna galerija, ki je v teku nekaj let pokazala lako močno življensko silo, pa bo združila večje javne zbirke v reprezentativno galerijo slovenske umetnosti. Gotovo bo zanimal načrt za ta prosvetna zavoda vsakega Slovenca, zato naj nikdo ne zamudi obiskati predavanja, katerega priredi Narodna galerija v sredo, 21. t. m. ob 18. uri v mariborskem Narodnem gledališču. Govorita predsednik Slovenske Matice, g. dr. Dragotin Lončar in predsednik Umetnosno-zgodovinskega društva mrsgr. Viktor Steska. Vstop brezplačen.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

20. dec. torek: Dva bregova. Red A.
21. dec. sredo: Boljši gospod. Red B.
22. dec. četrtek: zaprto.
23. dec. petek: Sodnik Zalamejski premijera. Premijerski abonma.
24. dec. sobota: zaprto.

Opera:

Začetek ob pol. 20. uri zvečer.

20. dec. torek: Faust. Red D.
21. dec. sredo: zaprto.
22. dec. četrtek: Carobna piščal, premiera. Premijerski abonma.
23. dec. petek: zaprto.
24. dec. sobota: zaprto.

Sprememba repertoarja. Ker je ga Zinka Vilfan-Kuncova, ki bi morala danes nastopiti v Verdijevem »Trubadurju«, brzojavila, da leži bolna v Beogradu na angini, je neobhodno potrebna sprememba repertoarja in sicer imata danes v torek 20. t. m. predstavi sledeča abonmaja: v drami red A »Dva bregova«, v operi red D »Faust«. Ker so pri tem vremenu pevci v veliki nevarnosti radi prehlada prosimo občinstvo, da vpošteva sicer neljube spremembe.

V petek, dne 23. t. m. zvečer ob 8. bo v ljubljanski drami premijera Calderonovega »Sodnika Zalamejskega«. Drama spada med najboljša dela svetovne dramatične literature in pomeni po snovi eno najzanimivejših, po kompoziciji pa sploh višek klasične španske drame. Prevod in prireditve dela za slovensko gledališče je oskrbel Oton Župančič. V vlogah nastopijo ge. Mira Danilova, Juvanova, Debelakova in gg. Cesar, Skrbinšek, Gregorin, Danilo, Povhe, Peček, Lipah, Jerman in drugi. Režijo ima g. Ciril Debevec. Scene je naslikal po načrtih g. profesorja Vavpotiča g. V. Skrušny. Glasbene točke zložil g. kapelnik Balatka.

Politične vesti.

— Sporazum med radikali in muslimani v Bosni. V političnih krogih mnogo komentirajo sporazum, ki je bil dosežen v nedeljo med muslimani in bosanskimi radikali. Pogajanja so se vršila v kabinetu min. preds. Vukičevića, ki je tudi sam prisostvoval pogajanjem. Za muslimane je vodil pogajanja dr. Spaho, za bosanske radikale pa dr. Andrić, minister za agrarno reformo. Dosežen je bil popoln sporazum in se bodo muslimani odnosno Demokratska zajednica povsod koalirali z radikali in ne več z opozicijskimi strankami. Čeprav demokrati o pogajanjih niso bili obveščeni, vendar se z rezultatom pogajanj strinjajo, ker je bilo v resnici čudno, da so se vezali muslimani v Beogradu z vlado, v Bosni pa z opozicijo in da so bili radikali v vseh občinah potisnjeni v brezpomembno opozicijo, ker so bili v manjšini. Jasno je, da je s tem sporazumom tudi pozicija vlade krepko utrjena.

Dohodnina bo vendarle odpravljena, zato pa bodo zvišani drugi davki. Ministrski svet je sklenil, da se s prvim januarjem 1929 dohodnina odpravi. Vsled tega pisari esdeesarski tisk o velikanskem uspehu, ki da ga je dosegla seljačka demokracija, ker samo na njen pritisk je baje vlada odnehala. Stare žene in ljudje, ki vse verjamejo, bodo seveda tudi to verjeli, oni pa, ki so vsaj malo pokukali v politiko, vedo, da je to prazna izmišljotina. Kajti resnica je ta, da se je seljačka demokracija nesmrtno blamirala, ko je predlagala, da se dohodnina že odpravi s prvim januarjem 1928. Resnica je nadalje, da je v vladnih strankah že davno padel predlog, da se dohodnina odpravi s 1. januarjem 1929. To se bo tudi zgodilo. Veliki uspeh seljačke demokracije je torej samo v tem, da je pristavila k vladnemu ognju svoj lonček, ali tako nerodno, da se je ta prevrnil in da se je razlila slabo dišča demagogija, pomešana z gniliimi grožnjami. In na ta smrad so naši esdeesarski ponosni. Dober tek jim!

— Pred veliko koalicio. Na čehoslovanskem? Po sprejetju poročila o zbornici in senatu je bil parlament razpuščen. Debatla v senatu je bila mnogo bolj zanimiva, ko v zbor-

nici. V čestem taboru je opazili v zadnjem času zblizanje med opozicijo in vlado. Zlasti se je to videlo pri debati o noveli socialnega zavarovanja, ki so jo socialisti vehementno pobijali. Vlada pa je dala razumeti, da bi bila pripravljena tudi na koncesije in zato je bila tudi vsa novela odložena in bo obravnavana šele po novem letu. V čestem tisku se mnogo razpravlja o tem, da bi se za jubilejno leto 1928 ustvarila velika koalicija, ki bi obsegala vse stranke razen sedanje nemške opozicije in komunistov. Na ta način naj bi vladal vse leto med strankami nekaj »božji mir«. Ker se to predlaga v času, ko leži Švehla, fiktivni tvorci čehoslovaške politike bolan, se splošno misli, da ni izključena ustvaritev tega predloga.

Protest Moskve. Vsled kitajskih dogodkov je poslal Čičerin generalnemu konzulu SSSR v Šangaju noto ki jo naj ta odda kitajskim vladam. V protestu pravi Čičerin med drugim: Sovjetska vlada ni nikdar priznala takozvane nacionalne vlade v Nankingu, v katere imenu je bila izročena dne 15. t. m. generalnemu sovjetskemu konzulu nota o odpravi vseh sovjetskih konzulov. Nacionalna vlada mora vedeti, da obstoje vsi sovjetski konzulati na Kitajskem na podlagi dogovora, sklenjenega leta 1924 med Kitajsko in sovjetsko Unijo in da so bili vsi sovjetski konzuli imenovani s pristankom pekinške vlade. Sovjetska vlada energično odklanja očitke note z dne 15. decembra, da so služili sovjetski konzulati za rdečo propagando in da so bili zatočišče za komuniste. Posebno moramo zavrniti očitke, izročene na naslov kantonskega konzulata. Sovjetska vlada je prepričana, da od kitajskih oblasti zavzeto stališče samo škoduje kitajskemu narodu in da bodo ti, ki so s tako lahkomišljenostjo nastopili proti sovjetski republiki še čutili posledice tega nastopa.

Razkol v ruski opoziciji. Te dni bo odbor tridesetih predložil strankarski kongresu poročilo o preikslavi proti opozicijskim članom. Da se je to poročilo tako zelo zakasnilo, ni vzrok le v komplicitanosti preiskave, temveč predvsem v tem, ker se so pojavila med voditelji opozicije nesoglasja. Zinovjev in Kamenjev sta pripravljena sprejeti zahteve večine in se s častjo podvreči strankarski disciplini, dočim Trocki vztraja na svojem stališču. Ni pa še doseženo soglasje med večino in opozicijo, ki je pripravljena podvreči se. Opozicijski voditelji bi hoteli čimbolj čimiliti svojo Canosso in ekskurzijo doseči vsaj to, da smejo v okvirju stranke rešiti pravico kritike. Ni pa še gotovo, če jim bo večina clajšala preklic svojih nazorov, temveč je mogoče, da bo zahtevala popolno in nedvomno kapitulacijo. Da je Zinovjev popustil, je vzrok v njegovi bolezn. Z izstopom Zinovjeva in drugih voditeljev pa še ni tudi konec opozicije. Široki sloji se bodo sedaj po vsej priliki oklenili Trockega in dokler bo Trocki kljuboval in mogel kljubovati, tako dolgo bo tudi obstojala v Rusiji opozicija.

Kratke vesti.

Voditelj konservativcev v gornjem domu, lord Salisbury je na nekem shodu naznanil,

da bodo angleške velitve v kratkem razpisane.

Angleški okrajni glavar v pokrajini El Gaza je bil od egiptovskih nacionalistov ubit. Med Vatikanom in čehoslovaško vlado je bil dosežen sporazum. Novi modus vivendi stopi v veljavo po odobritvi in izmenjavi not med čehoslovaškim zunanjim ministrom in državnikom Vatikanu.

Angielska spodnja zbornica je odklonila novi anglikanski molitvenik, ker je preveč rimski. Prijatelji katolikov v anglikanski cerkvi predlagajo sedaj ločitev anglikanske cerkve od države ker bi potem lažje prišlo do sporazuma z Vatikanom.

Belgijski parlament je s 74 proti 70 glasovi odklonil socialno demokratski predlog, da se zniža vojaška doba na šest mesecev.

Gospodarstvo.

Kolektivna razstava naših proizvodov na Dunaju. Uprava dunajskega mednarodnega sejma je naslovila na Pooblaščenca trgovinskega agencije kraljevine SHS na Dunaju (H. Seiderstätt 30) dopis, ki se nanaša na prireditve kolektivne specialne razstave naših proizvodov na dunajskem sejm. Trgovinska agencija je poslala ta dopis zbornicam in drugim gospodarstvom ustanovam z opozorilom na koristi, ki bi jih imela organizacija take kolektivne razstave za naše gospodarstvo v splošnem. Na letošnjem pomladanskem sejmju je imenovana agencija v zvezi z našim uradnim turističnim birojem napravila v tem oziru prvi poizkus in je v posrednem odlozku razstavila za tujsko prometno propagando slike in modele o narodnih krasotah naše države. To razstavo je svečano otvoril naš poslanik na Dunaju. Razstava je imela dober uspeh, ki bi bil pa vsekakor večji, če bi se na njej razstavilo kolektivno tudi predmete naše produkcije. Interesanti, ki bi hoteli sodelovati na taki razstavi so naprosili, da o tem obvestijo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

BORZE.

dne 19. decembra 1927.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.565 — 13.595 (13.58). Curih 1094.5 — 1097.5 (1096). Dunaj 8 do 8.03 (8.015). London 276.75 — 277.55 (277.15). Newyork 56.7 — 56.75 (—). Praga 167.975 do 168.775 (168.375). Trst 307.25 — 309.25 (308.25).

Curih. Beograd 9.12. Berlin 123.735. Newyork 517.85. London 25.27875. Pariz 20.385. Milan 28.105. Praga 15.34. Budimpešta 90.60. Bukarešta 3.20. Sofija 3.74. Varšava 58.10. Dunaj 73.10.

Elektri.

Ljubljana. Celjska 164 — 0. Ljubljanska kreditna 133 — 0. Kreditni zavod 160 — 0. Vevče 133 — 0. Ruše 265 — 280. Slavbna 56 — 0. Sežir 125 — 0.

Ljubljanska blagovna borza. Les: Zaključnih je bilo 6 vagonov, in sicer 5 vagonov bukovine, žamane, 15% kratkega blaga, 10% vagon skladišče po 375 in 1 vagon borovih hlodov, 25 cm srednjega premera naprej, 4

metre, 100 vagon nakl. poslaja po 205. — Deželni pridelki: Zaključkov ni bilo.

Sport.

Francoska letalca Costes in Le Brix sta preletela 3400 km dolgo progo iz Ris de Janera čez Buenos Ayres ter pristala, potem ko sta pasirala Alpe v višini 5—6000 m, v Santiago de Chile. Cel polet sta absolvirala v 24 urah.

Finski mitalci kopja. Devet finskih atletov je v pretekli sezoni vrglo kopje več ko 60 m daleč. Prednjači seveda Penhila s svojim svetovnorekordnim metom 69.88 m.

Letna plavalca. Eleonor Hoden iz Newyorka je plavalca 100 yrdov v prostem stilu v 1 : 07, medtem ko je preplavalca na ljubli isto progo v 1:17 in 2 desetinki. 18-letna Kate Almas pa je rabila za 100 yrdov celo samo 1:05 in 4 desetinke.

To in ono.

SREDSTVA ZOPER MORSKO BOLEZEN.

Spomini Franca Molnarja s potovanja v Ameriko.

Dokler ni bilo govora o tem, da bom potoval kdaj v življenju v Ameriko sem bil prepričan, da zoper morsk bolezen ni uspešnega leka. Dokler nisem bil kandidat za potovanje, so mi pripovedovali vsi modri ljudje, ki so mnogo potovali, lakole: »Vprašanje morsk bolezen še ni rešeno. Enega napade, drugega ne. Eden jo dobi ob slabem, drugi ob lepem vremenu. So ljudje, ki je ne dobe niti tekem dvajsetih neviht, nenadoma, ko je merje popolnoma mirno, jih pa napade. So taki, ki jo dobe enkrat, potem pa nikoli več; taki, ki je ne dobe nikoli in taki, ki jo dobe ob vsakem potovanju po morju.« Če sem vprašal: »Kako se je ubranimo?«, so mi odgovarjali: »To ni mogoče. Vsako sredstvo je brezuspešno. Noben nasvet ni nič vreden. Stvar odvisi od sreče. Ali jo dobite, ali pa ne.«

V tem prepričanju sem živel decenije na kontinentu. Vse dotlej, dokler nisem nedavno sklenil, da potujem v Ameriko. Ko so moji znanci to izvedeli, se je situacija izpremenila. Tekom tedna so ovrgli vse, česar so me dvajset let učili. Ko sem postal kandidat za ocean, je eksistiralo nakrat sto sredstev zoper morsk bolezen. Po preteku osmih dni sem bil trdno prepričan, da je sploh nemogoče, da bi dobil morsk bolezen, če bom sledil nasvetom pametnih mož, ki so mnogo potovali in se bom preskrbel s primernimi zdravili. To sem seveda sklenil. Ker pa imam slab spomin, sem si vse natančno zapisal, zapiske pa sem lepo kopiral na karton, ki sem ga sklenil vzeti seboj na potovanje ter obesiti v kabini nad svojo posteljo, da bom vsak trenutek vedel, kaj mi je storiti. V svrhu lažjega pregleda sem razdelil malo kolekcijo modrosti na člene. Objavljam jih že zato, da se bodo mogli okoristiti z njimi tudi drugi ljudje, ki se bodo pedali na morje.

I. Nasveti glede hrane.

1. Jej čim manj ti je mogoče. (Prof. dr. L.)

2. Jej čim več ti je mogoče. (Prof. dr. Sch.)
3. Alkoholični pijače ne pij. (Dr. K.)
4. Pij vse dan konjak. (Filmski režiser F.)
5. Večerjati ne smeš. (Gospa M. O.)
6. Jej samo zvečer. (Prof. Z.)
Mislim, da je vse to tako jasno, da ni treba razlage.

II. Gibanje.

1. Če le mogoče, leži ves dan. (Gospa W.)
2. Izprehajaj se neprenehoma. (Kapien O.)
3. Izmenoma leži in se izprehajaj. (Filmska zvezda gospodična L. L.)

III. Sigurna sredstva.

1. Vsak preparat iz veronala.
2. Vse razven veronala.
3. Luminal.
4. Samo luminal ne.
5. Par kapljice konjaka na sldakorju z jajcem.
6. Isto, toda bogobvaruj z jajcem.
7. Najbolje je, če zahtevaš od ladijskega zdravnika najpopolnejše sredstvo.
8. Seznanj se na ladji z vsakomur, samo z zdravnikom ne.
9. Najvarnejše je, da ne pušiš.
10. Puši ne težki, ampak najmočnejši tobak iz kratke pipe.
11. Izogibaj se ženske družbe. (Soloplesalec Z.)
12. Potuj v ženski družbi, če le mogoče pa ne s svojo ženo.

IV. Različni nasveti.

1. Glej neprenehoma na kako fiksno točko izven ladje.
2. Na parniški dimnik ne smeš gledati.
3. Občuj z ljudmi, o katerih je znano, da morske bolezn ne dobe. V trenutku, ko jo pa eventualno dobe, pobegni iz njihove družbe.
4. Ne smeš se, ne kašljaj, ne zdehaj, ne kihaj.
5. Pleši čim več.
6. Zamudi parnik.
(Slednji nasvet se mi je zdel prav posebno upoštevanja vreden.)

V. Iznajdbe.

1. Inhalacijski aparat, ki izgleda kakor plinska maska. Nositi ga je neprenehoma na obrazu.
2. Celada iz aluminija, opremljena s slušalkami. Celado je nositi neprenehoma na glavi, slušalki pa na ušesih.
3. Oboje skupaj.
4. Aparat, imenovan »Kriptovomitor«. Od zunaj je podoben futralu vojnega daljnogleda. Aparat visi na prsih, pritrjen z jermencem na vratu. V futralu ni daljnogleda. Kaker hitro te napade morsk bolezen, odprti pokrov. Ko je kriza končana, ga zopet zapri. To ponovi, kolikorkrat je treba.

S tem izročam svojo malo kolekcijo javnosti. Kolekcija izraža tako približno današnji nivoau obrambe zoper morsk bolezen. S svoje strani naj dedam osebo izkušnjo. Ko sem se peljal v aviotakšiju kupiti vozni listek za potovanje v Ameriko, sem bil še popolnoma zdrav. Ko sem se pa z istim avtom s karto v žepu vračal, sem že začutil simptome morsk bolezn. Zato poslušam lahko samo z negativnim nasvetom: ne kupi v zvezi listka za potovanje po morju.

Ilya Erenburg:

107

Ljubezen Jeanne-e Ney.

Gospod Gourmont je nadaljeval. Prav mogoče je da so se pravi morilci odtegnili roki pravice. Sam državni pravdnik prizna, da je moral biti morilec dobro znan z domačimi razmerami. Da bi obtoženec poznal stanovanje, ni dokazano. Recimo, da je krivka izginula nečakinja umorjenega. Ali ni ona prav z lahkoto podvrkla pcvršnik in listnico s fotografijo? V pisarni se je našel polno fotografij in pisem, katerih tudi uslužbenci zavoda niso poznali. In ena takih fotografij je lahko tudi ta s prismoem vred, ki danes res obremenjuje obtoženca, kljub temu pa še ne more biti jaseen dokaz. Noben skušen zločinec ne bo nosil s seboj svoje slike, še posebno ne pri takem poslu. Priznati je pač treba, da ima obtoženec res svoje posebne račune s pravico. Na to kažejo potrjene listine. S tem pa še ni rečeno, da je on morilec. Posredni dokazi, gospodje, prav lahko zavedejo na napačno pot. Ali more kdo od vas gospodje poročniki, povedati za vsako noč, kje jo je prebil?

Zadnje vprašanje je perotnike nekako zadelo in užalilo. Komaj so čakali konca.

Mogoče je, da je obtoženec tat, ali pa, ka-

ker sam pravi »komunist«. Seveda ne idejni privrženec komunizma, kakor n. pr. Jules Lebon (naj živi njegov spomin!), ne, marveč komunist v ruskem smislu, to se pravi plašljiv žepar ali pa previden tat!

Zdaj pa je bil zagovornikov govor prekinjen, pa ne od histeričnih vzklikov, ampak od vzklika malo pomirjenega Andreja:

— Idijot!

Predsednik je zagrozil, da bo dal obtoženca odvesti iz dvorane. Zagovornika ni prav nič zmotila obtoženčeva ocena njegovega razumevanja in je mirno nadaljeval. Tudi če se vzame, da je obtoženec res kriv umora. Koliko je tukaj raznih okolnosti, ki jih je treba dobro premisliti. Porotniki so sami slišali povest nesrečne žene. Predstavijo naj si mirno, srečno obtoženčovo obitelj, v katero se vrine usodna ženska, ki zahteva za svojo ljubezen denar. Ljubezen, gospodje je velika skrivnost! Kdo se ji postavi po robu? Mari se ji je upal Adam? Ali Antonij, ali Henrik IV.? Kaj je to, dancing »May-Bog«? Lestenci, bobni, likerji, parfumi. In v tem Babilonu cvete strupeno zelišče, ženska, ki je omrežila obtoženca. V dancingu se sklanja k njemu in mu prigovarja: mantiljo hočem, smaragdo zaponko hočem. In ga poljublja in ga omamlja s strupenim svojim dihom...

Andrej je zopet prekinil zagovornikovo gestobesednost z novim krikom:

— Nehajte zbijati šale! Jaz ne morem več poslušati vaših banalnosti. Lahko mu ubijete, delati iz mene šemo pa ne smete!

Gospod Crémier ni mogel razumeti, kako to, da se Andrej razburja. Ne, kaj pa naj bo vendar, v tem žaljivega? Seveda, gospod Crémier ni vedel, da se je pri imenu »May-Bog« Andrej spomnil na ubogo otožno, mlo črnolasko, ki se je tam tako trudila, da bi dobro plesala, in ki je otožno šepetala: »Zdaj pa zdaj pojdemo narazen.«

Gospod Gourmont je še prizival usmiljenje, sočutje. To pa samo zato, ker ni vedel, kako bi svoj govor zaokrožil. Ko je nazadnje le končal z neki mstihom iz Racina o usmiljenju, se je vsa dvorana oddahnila.

— Obtoženi, vi imate zadnjo besedo.

Andrej se je že dolgo pripravljaj na to minuto. Mnogo bi rad povedal, pa ne tem ljudem, ki se tukaj v sodni dvorani dolgočasijo, ampak drugim, ki ga zdaj iščejo, tovarišem, ker je upal, da pridejo njegove besede v tisk. Mnogo je hotel povedati, pa je zdaj čutil, da je slab, tako slab, da se je komaj vzdignil. Malo je pomolčal, nato pa tiho in priprosto rekel:

— Tega človeka nisem umoril. Vem, da mi

ne verjamete, pa jaz ne govorim vam. Jaz sem Andrej Lobov, član komunistične stranke. Boril sem se po svojih močeh. Zdaj ste me ujeli in me hočete ubiti. Prej sem se razburjal. Bilo mi je strašno, da moram poginiti kot kriminalni zločinec. Zdaj mi je vseeno. Briljanta nisem vzel. Take kamenčke rabite vi, ne pa jaz. Prepričani ste, da so komunisti tatovi. Vašega prepričanja ne bom izpodbijal. Oni, ki jim zdaj govorim pa vedo, da to ni res in onih ni treba šele prepričevati, da nisem kriv. Vi me lahko ubijete in mi vzamete strankin denar — taka je vaša pravica. O sebi rečem samo to, da vem, da ste mrtvi in ničevi.

Predsednik je Andreja ostro in rezko prekinil:

— Ne žalite sodišča! Besedo imate samo zato, da se zagovarjate glede zločina, ne pa zato, da uprizarjate anarhistične demonstracije. Zelite še kaj pripomniti?

— Samo to, da sem bil srečen in da mi ni ničesar žal.

Perotniki se niso dolgo posvetovali. Vsa vprašanja so bila potrjena.

Predsednik, gospod Crémier je svečano izrekel obsodbo: obsoja se na smrtno kazen z obglavljenjem.

(Dalje prih.)

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. Telefon šte. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

TISKARNA MERKUR

GRIGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

TELEFON ŠTEV. 2552

TELEFON ŠTEV. 2552

se priporoča tiskati strogo spadalno

Širite

„Narodni Dnevnik“

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debele tiskane pa 1.—

Pozor!

Vsakovrstne ure in zlatino dobite ceno popravljeno z jamstvom ter v najkrajšem času. — D. Mariško, urar, Ljubljana, Florijanska ul. 31.

Išče se

stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter dveh sob v centru mesta. Plača dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«.